

Einddoelen Nederlands havo/vwo bovenbouw

Nederlands (3F havo vwo)

█ = CE
 █ = Verdiepende keuzestof
 █ = SE

Mondelinge taalvaardigheid

Subdomeinen	Kenmerken van de taakuitvoering	3F	havo	vwo	exameneenheden
Gespreksvaardigheid	Onderwerpen: uit de opleiding en van maatschappelijke aard Taken: - deelnemen aan discussie en overleg - informatie uitwisselen. Kenmerken taakuitvoering: - beurten nemen en bijdragen aan de samenhang - afstemming op doel - afstemming op de gespreks	B4. ten behoeve van een voordracht, discussie of debat: - relevante informatie verzamelen en verwerken - informatie adequaat presenteren met het oog op doel, publiek en gespreksvorm - adequaat reageren op bijdragen van luisteraars of gespreksdeelnemers D6. De kandidaat kan een betoog: - analyseren - beoordelen - opzetten	n.v.t.	n.v.t.	NE/3F Gesprekken
	Tekstsoort: debat, discussie. Vakinhoud: informatie verzamelen, informatie verwerken, doel, publiek, interactie	n.v.t.	B4. ten behoeve van een voordracht, discussie of debat: - relevante informatie verzamelen en verwerken - informatie adequaat presenteren met het oog op doel, publiek en gespreksvorm - adequaat reageren op bijdragen van luisteraars of gespreksdeelnemers D6. De kandidaat kan een betoog: - analyseren - beoordelen - opzetten	n.v.t.	NE/Domein D: Argumentatieve vaardigheden
	Tekstsoort: debat, discussie Vakinhoud: informatie verzamelen, informatie verwerken, doel, publiek, interactie	n.v.t.	n.v.t.	B4. ten behoeve van een voordracht, discussie of debat: - relevante informatie verzamelen en verwerken - informatie adequaat presenteren met het oog op doel, publiek en gespreksvorm - adequaat reageren op bijdragen van luisteraars of gespreksdeelnemers D6. De kandidaat kan een betoog: - analyseren - beoordelen - opzetten	NE/Domein D: Argumentatieve vaardigheden
Spreekvaardigheid	Onderwerpen: uit de opleiding en van maatschappelijke aard Taken: monoloog Kenmerken taakuitvoering: - samenhang - afstemming op doel - afstemming op publiek - woordgebruik en woordenschat - vloeiendheid, verstaanbaarheid en grammaticale beheersing	B4. ten behoeve van een voordracht, discussie of debat: - relevante informatie verzamelen en verwerken - informatie adequaat presenteren met het oog op doel, publiek en gespreksvorm - adequaat reageren op bijdragen van luisteraars of gespreksdeelnemers D6. De kandidaat kan een betoog: - analyseren - beoordelen - opzetten	n.v.t.	n.v.t.	NE/3F Spreken
	Tekstsoort: voordracht. Vakinhoud: informatie verzamelen, informatie verwerken, doel, publiek, interactie	n.v.t.	B4. ten behoeve van een voordracht, discussie of debat: - relevante informatie verzamelen en verwerken - informatie adequaat presenteren met het oog op doel, publiek en gespreksvorm - adequaat reageren op bijdragen van luisteraars of gespreksdeelnemers D6. De kandidaat kan een betoog: - analyseren - beoordelen - opzetten	n.v.t.	NE/Domein D: Argumentatieve vaardigheden

	Tekstoort: voordracht Vakinhoud: informatie verzamelen, informatie verwerken, doel, publiek, interactie	n.v.t.	n.v.t.	B4. ten behoeve van een voordracht, discussie of debat: - relevante informatie verzamelen en verwerken - informatie adequaat presenteren met het oog op doel, publiek en gespreksvorm - adequaat reageren op bijdragen van luisteraars of gespreksdeelnemers D6. De kandidaat kan een betoog: - analyseren - beoordelen - opzetten	NE/Domein D: Argumentatieve vaardigheden
--	--	--------	--------	---	--

Leesvaardigheid

Subdomeinen	Kenmerken van de taakuitvoering	3F	havo	wvo	exameneenheden
Lezen van zakelijke teksten	Onderwerpen: uit de opleiding en van maatschappelijke aard Taken:- lezen van informatieve teksten - lezen van instructies - lezen van betogende teksten Kenmerken taakuitvoering: - techniek en woordenschat - begrijpen - interpreteren - evalueren - sam	<p>A1. Analyseren en interpreteren: - vaststellen tot welke tekstsoort een tekst of tekstgedeelte behoort - de hoofdgedachte van een tekst(gedeelte) aangeven - relaties tussen delen van een tekst aangeven - conclusies trekken met betrekking tot intenties, opvattingen en gevoelens van de auteur - standpunten en soorten argumenten herkennen en onderscheiden - argumentatieschema's herkennen</p> <p>A2. Beoordelen: een betogende tekst of betogend tekstgedeelte op aanvaardbaarheid beoordelen en in deze tekst drogredenen herkennen</p> <p>A3. Samenvatten: teksten en tekstgedeelten beknopt samenvatten</p> <p>D6. De kandidaat kan een betoog: - analyseren - beoordelen - opzetten</p> <p>A2. Beoordelen: een betogende tekst of betogend tekstgedeelte op aanvaardbaarheid beoordelen en in deze tekst drogredenen herkennen</p> <p>A3. Samenvatten: teksten en tekstgedeelten beknopt samenvatten</p> <p>D6. De kandidaat kan een betoog: - analyseren - beoordelen - opzetten</p>	n.v.t.	n.v.t.	NE/3F Zakelijke teksten
	Tekstkeuze: relatief complexe, duidelijk gestructureerde informatieve, beschouwende en betogende teksten uit kranten en tijdschriften Vakinhoud: tekstsoort, hoofdgedachte, tekstrelaties, intenties / opvattingen / gevoelens van schrijver, standpunten, s	n.v.t.	<p>A1. Analyseren en interpreteren: - vaststellen tot welke tekstsoort een tekst of tekstgedeelte behoort - de hoofdgedachte van een tekst(gedeelte) aangeven - relaties tussen delen van een tekst aangeven - conclusies trekken met betrekking tot intenties, opvattingen en gevoelens van de auteur - standpunten en soorten argumenten herkennen en onderscheiden - argumentatieschema's herkennen</p> <p>A2. Beoordelen: een betogende tekst of betogend tekstgedeelte op aanvaardbaarheid beoordelen en in deze tekst drogredenen herkennen</p> <p>A3. Samenvatten: teksten en tekstgedeelten beknopt samenvatten</p>	n.v.t.	NE/Domein D: Argumentatieve vaardigheden

			<p>D6. De kandidaat kan een betoog: - analyseren - beoordelen - opzetten</p> <p>A2. Beoordelen: een betogende tekst of betogend tekstgedeelte op aanvaardbaarheid beoordelen en in deze tekst drogredenen herkennen</p> <p>A3. Samenvatten: teksten en tekstgedeelten beknopt samenvatten</p> <p>D6. De kandidaat kan een betoog: - analyseren - beoordelen - opzetten</p>		
	<p>Tekstkeuze: complexe informatieve beschouwende en betogende teksten uit kranten en tijdschriften waarvan de structuur niet altijd onmiddellijk duidelijk is Vakinhoud: tekstsoort, hoofdgedachte, tekstrelaties, intenties / opvattingen / gevoelens van sch</p>	n.v.t.	n.v.t.	<p>A1. Analyseren en interpreteren: - vaststellen tot welke tekstsoort een tekst of tekstgedeelte behoort - de hoofdgedachte van een tekst(gedeelte) aangeven - relaties tussen delen van een tekst aangeven - conclusies trekken met betrekking tot intenties, opvattingen en gevoelens van de auteur - standpunten en soorten argumenten herkennen en onderscheiden - argumentatieschema's herkennen</p> <p>A2. Beoordelen: een betogende tekst of betogend tekstgedeelte op aanvaardbaarheid beoordelen en in deze tekst drogredenen herkennen</p> <p>A3. Samenvatten: teksten en tekstgedeelten beknopt samenvatten</p> <p>D6. De kandidaat kan een betoog: - analyseren - beoordelen - opzetten</p> <p>A2. Beoordelen: een betogende tekst of betogend tekstgedeelte op aanvaardbaarheid beoordelen en in deze tekst drogredenen herkennen</p> <p>A3. Samenvatten: teksten en tekstgedeelten beknopt samenvatten</p> <p>D6. De kandidaat kan een betoog: - analyseren - beoordelen - opzetten</p>	NE/Domein D: Argumentatieve vaardigheden
Literatuur/Fictie	<p>Tekstkeuze: adolescentenliteratuur, eenvoudige volwassenenliteratuur Kenmerken taakuitvoering: begrijpen - interpreteren - evalueren</p>	<p>E7. Beargumenteerd verslag uitbrengen van leeservaringen met een aantal zelf geselecteerde literaire werken. * Minimum aantal: havo 8; wvo 12 waarvan minimaal 3 werken voor 1880. * de werken zijn oorspronkelijk geschreven in de Nederlandse taal</p> <p>E8. Literaire tekstsoorten herkennen en onderscheiden, en literaire begrippen hanteren in de interpretatie van literaire teksten</p> <p>E9. Een overzicht geven van de hoofdlijnen van de literatuurgeschiedenis, en de gelezen werken plaatsen in dit historisch perspectief</p>	n.v.t.	n.v.t.	NE/3F Fictionele, narratieve en literaire teksten
	Vakinhoud: leeservaring, literaire tekstsoorten, literaire	n.v.t.	E7. Beargumenteerd verslag uitbrengen van leeservaringen met een	E7. Beargumenteerd verslag uitbrengen van leeservaringen met een	NE/Domein E: Literatuur

	begrippen, literatuurgeschiedenis		<p>aantal zelf geselecteerde literaire werken. * Minimum aantal: havo 8; wvo 12 waarvan minimaal 3 werken voor 1880. * de werken zijn oorspronkelijk geschreven in de Nederlandse taal</p> <p>E8. Literaire tekstsoorten herkennen en onderscheiden, en literaire begrippen hanteren in de interpretatie van literaire teksten</p> <p>E9. Een overzicht geven van de hoofdlijnen van de literatuurgeschiedenis, en de gelezen werken plaatsen in dit historisch perspectief</p>	<p>aantal zelf geselecteerde literaire werken. * Minimum aantal: havo 8; wvo 12 waarvan minimaal 3 werken voor 1880. * de werken zijn oorspronkelijk geschreven in de Nederlandse taal</p> <p>E8. Literaire tekstsoorten herkennen en onderscheiden, en literaire begrippen hanteren in de interpretatie van literaire teksten</p> <p>E9. Een overzicht geven van de hoofdlijnen van de literatuurgeschiedenis, en de gelezen werken plaatsen in dit historisch perspectief</p>
--	-----------------------------------	--	---	---

Schrijfvaardigheid

Kenmerken van de taakuitvoering	3F	havo	wvo	exameneenheden
<p>Onderwerpen: uit de opleiding en van maatschappelijke aard Taak: - correspondentie - formulieren, berichten, advertenties, aantekeningen - verslagen, werkstukken, samenvattingen - artikelen - vrij schrijven Kenmerken taakuitvoering: - samenhang - af</p>	<p>C5. ten behoeve van een gedocumenteerde uiteenzetting, beschouwing en betoog: - relevante informatie verzamelen en verwerken - deze informatie adequaat presenteren met het oog op doel, publiek, tekstsoort en conventies voor geschreven taal-concepten van de tekst reviseren op basis van geleverd commentaar</p> <p>D6. De kandidaat kan een betoog: analyseren - beoordelen - opzetten</p>	n.v.t.	n.v.t.	NE/3F Schrijven en Taalverzorging
<p>Tekstsoort: gedocumenteerd(e) uiteenzetting, beschouwing, betoog Vakinhoud informatie verzamelen, informatie presenteren, doel, publiek, tekstconventies, reviseren</p>	n.v.t.	<p>C5. ten behoeve van een gedocumenteerde uiteenzetting, beschouwing en betoog: - relevante informatie verzamelen en verwerken - deze informatie adequaat presenteren met het oog op doel, publiek, tekstsoort en conventies voor geschreven taal-concepten van de tekst reviseren op basis van geleverd commentaar</p> <p>D6. De kandidaat kan een betoog: analyseren - beoordelen - opzetten</p>	n.v.t.	NE/Domein D: Argumentatieve vaardigheden
<p>Tekstsoort: gedocumenteerd(e) uiteenzetting, beschouwing, betoog Vakinhoud: informatie verzamelen, informatie presenteren, doel, publiek, tekstconventies, reviseren</p>	n.v.t.	n.v.t.	<p>C5. ten behoeve van een gedocumenteerde uiteenzetting, beschouwing en betoog: - relevante informatie verzamelen en verwerken - deze informatie adequaat presenteren met het oog op doel, publiek, tekstsoort en conventies voor geschreven taal-concepten van de tekst reviseren op basis van geleverd commentaar</p> <p>D6. De kandidaat kan een betoog: analyseren - beoordelen - opzetten</p>	NE/Domein D: Argumentatieve vaardigheden

Argumentatieve vaardigheden

Kenmerken van de taakuitvoering	3F	havo	wvo	exameneenheden
Zie Zakelijk lezen, Luisteren en kijken,		n.v.t.	n.v.t.	NE/3F Zakelijke teksten

Schrijfvaardigheid	D6. De kandidaat kan een betoog: analyseren - beoordelen - opzetten n.v.t.			
Vakinhoud: standpunten en argumenten, objectieve en subjectieve argumenten, argumentatieschema's, aanvaardbaarheid van een betoog, drogredenen, documenteren ten behoeve van een betoog, betoog structureren, betoog mondeling presenteren, betoog schriftelijk		D6. De kandidaat kan een betoog: analyseren - beoordelen - opzetten	n.v.t.	NE/Domein D: Argumentatieve vaardigheden
Vakinhoud: standpunten en argumenten, objectieve en subjectieve argumenten, argumentatieschema's, aanvaardbaarheid van een betoog, drogredenen, documenteren ten behoeve van een betoog, betoog structureren, betoog mondeling presenteren, betoog schriftelijk	n.v.t.	n.v.t.	D6. De kandidaat kan een betoog: analyseren - beoordelen - opzetten	NE/Domein D: Argumentatieve vaardigheden